

סיכום שכבתי של שנה ג' סמסטר א' תשע"ב

מגיש: ד"ר יצחק רם

הקדמה:

הוראה, כידוע, והוראת חינוך גופני על אחת כמה וכמה, מוגדרות כמקצועות פרקטיים. הווה אומר מקצועות המורכבים משלושה רכיבים: עיון (תיאוריה), חשיבה דידיקטית (הפעלת עקרונות המתודיקה בתכנון השיעורים) והפקה (הוצאת השיעור מן הכוח אל הפועל ע"י שימוש במיומנויות ההוראה השונות). לפיכך, אתאר להלן את מעשינו עד כה בשלושת התחומים במסגרת תהליכי ההכשרה שאנו אמונים עליהם.

מתודיקה:

כידוע, שיעורי מתודיקה שלנו, המוגדרים כשות"ם (שיעור ותרגיל) נועדו למסירת הידע התיאורטי בתחומיה השונים של הוראת חינוך גופני והם מסתיימים עם תום הסמסטר הראשון.

בשיעורים אלה עסקנו בליבון הנושאים הבאים: הכרות מעמיקה יחסית עם הגישה הטקטית בתכנון והוראת משחקי הספורט במסגרת שיעורי החינוך הגופני, כשבמקביל הורינו גם את הנושא של ניתוח מיומנויות תנועה שיתופיות, וזאת כדי לתת בידי הסטודנטים שלנו כלי חשיבה ותכנון לצד הבנת גישת ההוראה הזו החדשה יחסית. ערכנו הרחבה והעמקה של הידע הנחוץ לתהליך התכנון של יחידת הוראה מתמשכת תוך לימוד השימוש בטכסונומיות הוראה שונות, כגון אלה של רינק, בלום, ג'ואט ואחרים לתכלית של בחירת תכנים ופיתוחם המדורג. עסקנו, מעט יחסית, גם בהכרת מאפייני גילאי חטיבת הביניים והחטיבה העליונה מתוך ההנחה, שאנו ממקדים מידע, שנרכש כבר בשיעורי הפסיכולוגיה במכללה. הרחבנו בנושא המודלים השונים לתכנון תהליכי הוראה-למידה בחינוך הגופני, כגון המודל לספורט, מודל החינוך לבריאות ועוד. ועוד לפני כן, ערכנו לסטודנטים הכרות עם מאפייני סגנונות ההוראה שעל פי מוסקה מוסטון. בעקבות אלה גם ערכנו היכרות עם תוכנית הלימודים החדשה בחינוך הגופני לחטיבות הביניים ולחטיבה העליונה. חטיבת הידע האחרונה, שלובנה במהלך הסמסטר, היא "החטיבה הרפלקטיבית", שמיקודה הוא הוראה רציונאלית באמצעות טיפוח הביקורתיות העצמית בכול שלבי ההוראה-למידה: התכנון, ההפקה וההערכה. "החטיבה הרפלקטיבית" כוללת ליבון "אני מאמין חינוכי-מקצועי", טיפוח מוטיבציה בשיעורי חנ"ג, טיפול בבעיות משמעת וגמור בהכרה של מגוון דרכי הערכה אלטרנטיביות ואותנטיות להערכה ולבקרה של תהליך הלמידה ותוצריו.

הוראה:

לאחר שבועיים-שלושה של הכנות במכללה בתחילת שנת הלימודים, התפזרנו לבתי הספר המאמנים. כול חונך פועל בארבעה עד שישה מרכזי למידה. ממוצע שיעורי ההתנסות לכול סטודנט בכול יום הוראה עומד עד עתה על כשניים וחצי שיעורים, וזה גם ממוצע הספקי המנחים בצפייה ומישוב שיעורי הסטודנטים שלהם במהלך הסמסטר.

השנה אנו מפיקים, לראשונה, גם פרויקט של P.D.S (Professional Developmental Schools) על ידי שני מנחים, שמשמעו הוא קבוצת הדרכה שלמה, המתאמנת בבית ספר אחד תחת הנחיית

המנחה להוראה והמורים המאמנים, מורי החנ"ג בבית הספר. רעיון, אשר יש לו תומכים רבים בעולם ההכשרה, אבל אינו מיושם באופן רגיל במערכות המכשירות מורים לחינוך גופני, מחמת קשיים לוגיסטיים (פשוט אין מספיק שיעורים לאימון כול המשתתפים, בשונה משיעורי הוראה כלליים).

פרויקט חנוכה:

בדרך כלל אנו מפיקים במהלך שנת ההכשרה בשכבה כשלושה ימי הוראה מרוכזים ומשותפים וזה קורה בימים שבהם יש חופשת חגים בבתי הספר, לאמור חנוכה, פורים ופסח. עד כה עברנו רק את חנוכה וביום זה הפקנו השנה פעילות מרוכזת להעשרת הסטודנטים בנושאים לא שכיחים, בחלקם חוץ קוריקולאריים, כגון מחול בשיטת ניאה, אירוביק-בוקס, מחול אתיופי וזומבה.

סדנת ההוראה:

זו היא סדנא בת 45 דקות, הנערכת אחת לשבוע, ובמהלכה אנו מתרגלים חשיבה שיטתית בנושאי תכנון שונים על יסוד העקרונות הנלמדים בשיעורי המתודיקה, מכינים במשותף עם הסטודנטים מערכי ציפיות ודפי צפייה ובמקביל עוסקים בניתוח אירועים משמעותיים העולים בימי ההוראה.

סדנת המנחים להוראה:

בסדנא זו, הנערכת בממוצע פעם וחצי לחודש, אנו, קבוצת המנחים, מלבנים בעיות לוגיסטיות שונות, הנוגעות לכלל השכבה, כגון ההכנות הנדרשות לתקופת ההצמדה ורבות אחרות נוספות, מתכננים את הימים המרוכזים המשותפים שלנו ומלבנים סוגיות עיוניות שונות. השנה נטלנו לעצמנו נושא מרכזי אחד לעסוק בו באופן שיטתי והוא ידע מורים לחינוך גופני. ההתמקדות היא בניסיון לאתר מהו ידע מורים לחינוך גופני, כיצד ניתן לקטלג אותו בהתייחס לקטגוריות שקבע חוקר החינוך הכללי, לי שולמן, והכול מתוך מגמה שבסופו של תהליך נוכל להכין במשותף חוברת הדרכה בתחום. לבד מזאת, אנו עוסקים בהכנת שתי יחידות הוראה: האחת בנושאים שיתופיים והשנייה בכדורגל, לאחר שכבר פרסמנו את יחידת הכדורסל.